

**โครงการศึกษาเรียนรู้ โคก หนองนา โมเดล และการปลูกผักสวนครัวบนความพอเพียง
ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอเมืองพิจิตร**

.....

1. ชื่อโครงการ โครงการศึกษาเรียนรู้ โคก หนอง นา โมเดล และการปลูกผักสวนครัวบนความพอเพียง
2. สอดคล้องกับนโยบายและจุดเน้นการดำเนินงานกรมส่งเสริมการเรียนรู้ ประจำปีงบประมาณ 2568/
มาตรฐานการประกันคุณภาพ กศน.

ยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2561 – 2580)

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การสร้างความสามารถในการแข่งขัน ประกอบด้วย

ยุทธศาสตร์ที่ 2.2 การพัฒนาภาคการผลิตและบริการ เสริมสร้างฐานการผลิตเข้มแข็งยั่งยืน และ
ส่งเสริมเกษตรกรรายย่อยสู่เกษตรยั่งยืนเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

นโยบายเร่งด่วนเพื่อร่วมขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ

3. น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติ

4. ให้ร่วมกันรักษาสีเขียวและมุ่งสู่การใช้พลังงานสะอาด

นโยบายของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

ข้อที่ 1 การจัดการศึกษาเพื่อความปลอดภัย

1.3 ส่งเสริมคุณลักษณะและพฤติกรรมที่พึงประสงค์ด้านสิ่งแวดล้อม สร้างความตระหนักรู้และ
จิตสำนึกในการอนุรักษ์ ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลง
สภาพภูมิอากาศ

จุดเน้นการดำเนินงานของกรมส่งเสริมการเรียนรู้ ประจำปี 2568

ข้อ 4. ด้านการสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้

4.1 “จับมือไว้ แล้วไปด้วยกัน” ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภายในและภายนอก

กระทรวงศึกษาธิการ อาทิ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น องค์การเอกชน องค์การระหว่างประเทศ ในการจัด ส่งเสริม
และสนับสนุนการเรียนรู้ให้กับ ประชาชน เพื่อสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้

ข้อ 5 ด้านการพัฒนาประสิทธิภาพบุคลากรและระบบบริหารจัดการ

5.4 การน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติโดยการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ
พอเพียงสู่สถานศึกษา เพื่อการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน

ข้อ 6 ข้อสั่งการและแนวปฏิบัติของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (พล.ต.อ.เพิ่มพูน ชิดชอบ) 6.3
น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติ

หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และหลัก 3 ศาสตร์

เงื่อนไขความรู้และคุณธรรม ความพอเพียง 3 หลักการ ความพอประมาณ ความมีเหตุผลและการ
มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี เกิดสมดุลใน 4 มิติ ด้านวัตถุ/เศรษฐกิจ วัฒนธรรม สังคม และสิ่งแวดล้อมหลัก 3
ศาสตร์ ศาสตร์พระราชา ศาสตร์ท้องถิ่น/ภูมิปัญญา ศาสตร์สากล

มาตรฐานการประกันคุณภาพ กศน.

มาตรฐานการประกันคุณภาพ กศน.

มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียนการศึกษาต่อเนื่อง

ประเด็นที่ 1.1 ผู้เรียนการศึกษาต่อเนื่องมีความรู้ ความสามารถ มีทักษะและคุณธรรม เป็นไปตามเกณฑ์การจบหลักสูตร

ประเด็นที่ 1.2 ผู้จบหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่องสามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้หรือ ประยุกต์ใช้บนฐานค่านิยมร่วมของสังคม

ประเด็นที่ 1.3 ผู้จบหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่องที่นำความรู้ไปใช้จนเห็นเป็นประจักษ์หรือ ตัวอย่างที่ดี

มาตรฐานที่ 2 คุณภาพการจัดการเรียนรู้การศึกษาต่อเนื่อง

ประเด็นที่ 2.1 หลักสูตรการศึกษาต่อเนื่องมีคุณภาพ

ประเด็นที่ 2.2 วิทยาการการศึกษาต่อเนื่องมีความรู้ ความสามารถหรือประสบการณ์ตรง ตามหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่อง

ประเด็นที่ 2.3 สื่อที่เอื้อต่อการเรียนรู้

ประเด็นที่ 2.4 การวัดและประเมินผลผู้เรียนการศึกษาต่อเนื่อง

ประเด็นที่ 2.5 การจัดกระบวนการเรียนรู้การศึกษาต่อเนื่องมีคุณภาพ

มาตรฐานที่ 3 คุณภาพการบริหารจัดการของสถานศึกษา

ประเด็นที่ 3.1 การบริหารจัดการของสถานศึกษาที่เน้นการมีส่วนร่วม

ประเด็นที่ 3.4 การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการ

ประเด็นที่ 3.5 การกำกับนิเทศ ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานของสถานศึกษา

ประเด็นที่ 3.7 การส่งเสริม สนับสนุนภาคีเครือข่ายให้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

ประเด็นที่ 3.8 การส่งเสริม สนับสนุนการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้

3. หลักการและเหตุผล

โคกหนองนา โมเดล เป็นแนวทางการจัดการพื้นที่เพื่อการเกษตรที่ผสมผสานระหว่างการทำเกษตรเชิงนิเวศ และการบริหารทรัพยากรน้ำอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร โดยมีเป้าหมายเพื่อสร้างความมั่นคงทางอาหาร และการพึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืน

การปลูกผักสวนครัวเป็นอีกหนึ่งวิธีที่สามารถช่วยให้ประชาชนลดค่าใช้จ่ายในการดำรงชีวิต มีอาหาร ปลอดภัย และใช้พื้นที่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด โครงการนี้จึงจัดทำขึ้นเพื่อให้ความรู้และส่งเสริมให้ประชาชนสามารถ นำหลักการของโคกหนองนา โมเดล มาปรับใช้ร่วมกับการปลูกผักสวนครัว เพื่อสร้างความมั่นคงทางอาหารและการ พัฒนาคุณภาพชีวิตอย่างยั่งยืน

ดังนั้น ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอเมืองพิจิตรได้เห็นความสำคัญของการจัดโครงการศึกษาเรียนรู้ โคก หนอง นา โมเดล และการปลูกผักสวนครัวบนความพอเพียง เพื่อลดรายจ่ายในครัวเรือนส่งเสริมให้ประชาชนที่ เข้าร่วมโครงการ ได้เรียนรู้ร่วมกันแนวทางการพัฒนาพื้นที่ทำการเกษตร และสามารถนำแนวคิดในการนำปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียง ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

4. วัตถุประสงค์

4.1 เพื่อให้ผู้เข้าร่วมโครงการมีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับโคกหนองนา โมเดล และหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

4.2 เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนสามารถปลูกผักสวนครัวได้เอง เพื่อลดค่าใช้จ่ายและสร้างความมั่นคงทางอาหาร

4.3 เพื่อให้เกิดการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างคุ้มค่าโดยการทำปุ๋ยหมักเร่งโตและจุลินทรีย์สังเคราะห์แสง

4.4 เพื่อส่งเสริมความร่วมมือและการเรียนรู้ร่วมกันในชุมชนเกี่ยวกับการทำเกษตรพอเพียง

5. เป้าหมาย

เชิงปริมาณ ประชาชนทั่วไป จำนวน 15 คน

เชิงคุณภาพ ผู้เข้าร่วมโครงการมีทัศนคติที่ดีเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองและการทำเกษตรพอเพียง

เกิดความตระหนักถึงความสำคัญของการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน ชุมชนมีความเข้มแข็งขึ้น ผ่านการทำงานร่วมกันและการแลกเปลี่ยนความรู้ สามารถปลูกผักเพื่อลดรายจ่ายในครัวเรือนและใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าในการทำปุ๋ยหมักเร่งโตและจุลินทรีย์สังเคราะห์แสง เกิดการสืบทอดองค์ความรู้และแนวทางการทำเกษตรพอเพียงจากรุ่นสู่รุ่น มีความสุขและความพึงพอใจในการดำรงชีวิตตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง

6. วิธีการดำเนินงาน

กิจกรรม	วัตถุประสงค์	กลุ่มเป้าหมาย (ผู้ปฏิบัติ/ ผู้รับบริการ)	เป้าหมาย	พื้นที่ดำเนินการ	ระยะเวลา	งบประมาณ
1.สำรวจปัญหา กลุ่มเป้าหมาย/ ศึกษานโยบาย	1.เพื่อให้ทราบปัญหา และความต้องการที่ แท้จริง	ครู /วิทยากร /ประชาชน ทั่วไป	ประชาชน ทั่วไป 15 คน	ศูนย์เรียนรู้โคก หนองนาโมเดล ม.5 ตำบลสาย คำไห่ อ.เมือง จ.พิจิตร	13 มีนาคม 2568	4,800.-
2.ออกแบบการ เรียนรู้อย่าง เหมาะสม กลุ่มเป้าหมาย	2.เพื่อจัดกิจกรรมได้ ตรงตามลักษณะ/ความ ต้องการของ กลุ่มเป้าหมาย	ครู /วิทยากร	ประชาชน ทั่วไป 15 คน			
3.จัดกระบวนการ เรียนรู้	3. เพื่อให้กลุ่ม เป้าหมายเกิดการ เรียนรู้และสามารถ นำไปใช้ได้ ในชีวิตประจำวัน	ครู /วิทยากร	ประชาชน ทั่วไป 15 คน			
4.ประเมินผล	4. เพื่อวัดความรู้ความ เข้าใจของกลุ่มเป้าหมาย	ครู /วิทยากร	ประชาชน ทั่วไป 15 คน			
5.สรุป/รายงาน	5.เพื่อให้ทราบผลการ ดำเนินงานของ โครงการ	ครู /วิทยากร	ประชาชน ทั่วไป 15 คน			

7. วงเงินงบประมาณทั้งโครงการ

เบิกจ่ายจากงบประมาณ 2568 จากแผนงาน : ยุทธศาสตร์พัฒนาคุณภาพการศึกษาและการเรียนรู้ ผลผลิต ผู้รับบริการ การเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต กิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเอง งบดำเนินงาน การเรียนรู้ตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง รหัส 20334332005002000000 เป็นเงินจำนวน 4,800.- บาท (-สีพื้นสีแดงบาทถ้วน-) เพื่อจ่ายเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานทั้งโครงการ ดังนี้

7.1 ค่าวิทยากร (1 คน x 3 ชั่วโมง x 200 บาท)	เป็นเงิน	600.- บาท
7.2 ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม (15 คน x 20 บาท)	เป็นเงิน	300.- บาท
7.3 ค่าวัสดุ	เป็นเงิน	3,450.- บาท
7.4 ค่าไว้นิล (300*100)	เป็นเงิน	450.- บาท

รวมทั้งสิ้น

4,800.- บาท

หมายเหตุ : ขอถัวจ่ายตามที่จ่ายจริง

8. แผนการใช้จ่ายงบประมาณ

กิจกรรมหลัก	ไตรมาส 1 (ต.ค.-ธ.ค.67)	ไตรมาส 2 (ม.ค.-มี.ค.68)	ไตรมาส 3 (เม.ย.-มิ.ย.68)	ไตรมาส 4 (ก.ค.-ก.ย.68)
ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน - โครงการศึกษาเรียนรู้ โคก หนอง นา โมเดล และการปลูกผักสวนครัว บนความพอเพียง		4,800		

9. ผู้รับผิดชอบโครงการ

9.1 นายปรีชา งามหนองอ้อ	ครู กศน.ตำบลในเมือง
9.2 ว่าที่ร้อยตรีอนุวัฒน์ กุลเทศ	ครู กศน.ตำบลสายคำโห้
9.3 นายวิรุฬห์ จันทราช	ครู กศน.ตำบลบ้านบึง
9.4 นายณัฐพล รัศมียิ่งมงคล	ครู กศน.ตำบลย่านยาว
9.5 นางสาวศศิธร พวงเงิน	ครู กศน.ตำบลไผ่ขวาง

10. เครือข่าย

- 10.1 ผู้นำท้องที่
- 10.5 ประชาชนชาวบ้าน

11. โครงการที่เกี่ยวข้อง

- 11.1 โครงการการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะชีวิต
- 11.2 โครงการการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาสังคมและชุมชน
- 11.3 โครงการศึกษาตลอดชีวิต

12. ผลผลิต(Output)

- 12.1 ผู้เข้าร่วมโครงการมีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับ โคก หนองนา โมเดล และการปลูกผักสวนครัว โดยพื้นที่แปลงผักสวนครัวในครัวเรือน และลดรายจ่ายจากการทำน้ำหมักสูตรเร่งโตและจุลินทรีย์สังเคราะห์แสงได้
- 12.2 ผู้เข้าร่วมโครงการสามารถนำแนวคิดในการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ไปประยุกต์ใช้ใน ชีวิตประจำวันได้

ผลลัพธ์ (Outcome)

ผู้เข้าร่วมมีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับ โศก หนองนา โมเดล การปลูกผักสวนครัวโดยพื้นที่ปลูกผักสวนครัวในครัวเรือน การทำน้ำหมักสูตรเร่งโตและจุลินทรีย์สังเคราะห์แสงเพื่อลดรายจ่าย และนำความรู้แนวคิดในการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

13. ตัวชี้วัดผลสำเร็จของโครงการ

13.1 ตัวชี้วัดผลผลิต ผู้เข้าร่วมโครงการ ฯ จำนวน 15 คน หรืออย่างน้อยร้อยละ 80 ของ มีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับ โศกหนองนา โมเดล และการปลูกผักสวนครัว การทำน้ำหมักสูตรเร่งโต และจุลินทรีย์สังเคราะห์แสง นำความรู้แนวคิดในการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

13.2 ตัวชี้วัดผลลัพธ์

13.2.1 ร้อยละ 80 ของผู้เข้าร่วมโครงการมีความพึงพอใจอยู่ในระดับดีขึ้นไป

13.2.2 ผู้เข้าร่วมโครงการ อย่างน้อยร้อยละ 80 มีความรู้ ความเข้าใจ มีทักษะ นำไปประยุกต์ใช้จริงในการดำรงชีวิต ลดค่าใช้จ่ายด้านอาหารในครัวเรือน ลดค่าใช้จ่ายด้านการเกษตรจากการทำน้ำหมักสูตรเร่งโตจุลินทรีย์สังเคราะห์แสง

14. การติดตามและประเมินผลโครงการ

14.1 แบบวัดความรู้

14.2 ชิ้นงาน จากการปลูกผักสวนครัว การทำน้ำหมักสูตรเร่งโตและจุลินทรีย์สังเคราะห์แสง

14.3 แบบประเมินความพึงพอใจ

14.4 การติดตามอย่างต่อเนื่อง

แบบเขียนหลักสูตรต่อเนื่อง

หลักสูตร โครงการศึกษาเรียนรู้ โคก หนอง นา โมเดล และการปลูกผักสวนครัวบนความพอเพียงจำนวน 3 ชั่วโมง
ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอเมืองพิจิตร

ความเป็นมา

โคกหนองนา โมเดล เป็นแนวทางการจัดการพื้นที่เพื่อการเกษตรที่ผสมผสานระหว่างการทำเกษตรเชิงนิเวศ และการบริหารทรัพยากรน้ำอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร โดยมีเป้าหมายเพื่อสร้างความมั่นคงทางอาหาร และการพึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืน

การปลูกผักสวนครัวเป็นอีกหนึ่งวิธีที่สามารถช่วยให้ประชาชนลดค่าใช้จ่ายในการดำรงชีวิต มีอาหาร ปลอดภัย และใช้พื้นที่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด โครงการนี้จึงจัดทำขึ้นเพื่อให้ความรู้และส่งเสริมให้ประชาชนสามารถ นำหลักการของโคกหนองนา โมเดล มาปรับใช้ร่วมกับการปลูกผักสวนครัว เพื่อสร้างความมั่นคงทางอาหารและการ พัฒนาคุณภาพชีวิตอย่างยั่งยืน

หลักการของหลักสูตร

- 1. เป็นหลักสูตรที่มีความยืดหยุ่นในเนื้อหาสาระการเรียนรู้ และกระบวนการจัดการเรียนรู้
- 2. มุ่งพัฒนาให้กลุ่มเป้าหมายได้รับการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพและการมีงานทำอย่างมีคุณภาพ ทัวถึงและเท่าเทียมกัน เป็นบุคคลที่มีคุณธรรม จริยธรรม และมีจิตสำนึกความรับผิดชอบต่อตนเอง ผู้อื่นและสังคม
- 3. เน้นการฝึกปฏิบัติจริงเพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจ และสามารถนำไปประกอบอาชีพให้เกิดรายได้ที่มั่นคง และยั่งยืนในอาชีพ
- 4. ส่งเสริมให้มีความร่วมมือกับภาคีเครือข่ายในการจัดกิจกรรม

เป้าหมาย

- 1. ประชาชนทั่วไป
- 2. เกษตรกร

ระยะเวลา

จำนวน 3 ชั่วโมง

โครงสร้างหลักสูตร

ที่	เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
					ทฤษฎี	ปฏิบัติ
1	ประวัติและความ เป็นมา โคกหนอง นาโมเดล	เพื่อให้ผู้เข้าร่วม โครงการ มีความรู้ เกี่ยวกับโคก หนอง นา โมเดล	ประวัติและความ เป็นมา โคกหนองนา โมเดล	วิทยากรบรรยายให้ ความรู้ประวัติและ ความ เป็นมา โคก หนองนาโมเดล	20 นาที	
2	การบริหารจัดการ พื้นที่ น้ำ ตาม แบบโคก หนอง นา โมเดล	เพื่อให้ผู้เข้าร่วม โครงการ มีความรู้ มี ทักษะ การบริหาร จัดการพื้นที่ น้ำ ตาม แบบโคก หนอง นา	หลักการการบริหาร จัดการพื้นที่ น้ำ ตามแบบโคก หนอง นา โมเดล	วิทยากรอธิบายการ บริหารจัดการพื้นที่ น้ำ ตามแบบโคก หนอง นา โมเดล	20 นาที	30 นาที

		โมเดล				
3	หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้กับการปลูกผักสวนครัวและการทำน้ำหมักสูตรเร่งโต	เพื่อให้ผู้เข้าร่วมโครงการมีความรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้กับการปลูกผักสวนครัวและการทำน้ำหมักสูตรเร่งโต	หลักการและวิธีการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้กับการปลูกผักสวนครัวและการทำน้ำหมักสูตรเร่งโต	วิทยากรอธิบายนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้กับการปลูกผักสวนครัวและการทำน้ำหมักสูตรเร่งโต	20 นาที	40 นาที
4	การถอดบทเรียน	เพื่อให้ผู้เข้าร่วมโครงการสามารถเชื่อมโยงการถอดบทเรียน 2-3-4 ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้	วิธีการถอดบทเรียน 2-3-4ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	ครู กศน.ตำบล อธิบายวิธีการถอดบทเรียน 2-3-4 ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและให้ผู้เข้าร่วมโครงการช่วยกันถอดบทเรียน		50 นาที

สื่อการเรียนรู้

1. คลิปวิดีโอ
2. ใบความรู้
3. วัสดุฝึกปฏิบัติการเรียนรู้ปลูกผักสวนครัว

การวัดผลประเมินผล

1. การประเมินความรู้ภาคทฤษฎีระหว่างเรียน
2. ประเมินพฤติกรรมการฝึกปฏิบัติ และการเรียนรู้ในกิจกรรม โดยใช้จากการสังเกตการมีส่วนร่วมในกิจกรรม

เกณฑ์การจบหลักสูตร

1. มีเวลาร่วมกิจกรรมตามหลักสูตรไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
2. มีผลการประเมินผ่านตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
3. มีผลงานผ่านการประเมินทดสอบ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80

